

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-95474873-100-88249368
Konu : GSS Prim İade Taleplerinde Dikkat
Edilecek Hususlar ile 01.01.2014 öncesi
60/1/g Kapsamındaki Primlerin Terkini
Hakkında

15.01.2024

GENEL YAZI

5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (g) bendi, yedinci fıkrası ve Ek 13'üncü maddesi kapsamında primleri kendilerince ödenen genel sağlık sigortalılarının yanlış ve yersiz ödedikleri primlerin iadesinde ve 5510 sayılı Kanun'un Geçici 100'üncü maddesi kapsamındaki işlemlerin yürütülmesinde dikkate alınacak hususlar aşağıda açıklanmıştır.

1. Yanlış veya Yersiz Alınmış Olduğu Tespit Edilen Primlerin İadesine İlişkin İşlemler

5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (g) bendi, yedinci fıkrası ve Ek 13'üncü maddesi kapsamında genel sağlık sigortalısı olup, prim borcunu ödeyenlerin; başka kapsamda genel sağlık sigortalısı olması, bakmakla yükümlü olunan kişi sayılması veya genel sağlık sigortası kapsamı dışına çıkması nedenleri ile geriye yönelik tescillerinin güncellenmesi veya iptal edilmesi üzerine emanet hesaba alınan genel sağlık sigortası primlerinin, talepleri halinde ilgililere iade edilip edilmeyeceği veya varsa borçlarına mahsup edilip edilmeyeceği hususlarında, 5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesinin on altıncı fıkrası ve 89'uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

Bilindiği gibi, 5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesinin on altıncı fıkrasında;

"(...)Kurumun tahsil ettiği prim ve diğer alacaklardan reddi icap edenler, istihkak sahiplerinin Kuruma olan muaccel borçlarına mahsubundan sonra Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlara mahsup edilmek üzere reddolunur. Bu suretle yapılan ödemelerde, reddedilen tutarın Kuruma ve/veya alacaklı tahsil dairesinin hesabına geçtiği tarihte ödeme yapılmış sayılır.(...)"

5510 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında;

"Yanlış veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primler, alındıkları tarihten on yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara veya genel sağlık sigortalılarına veya hak sahiplerine kanunî faizi ile birlikte geri verilir. Kanunî faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takip eden ay başından, iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır. Ancak Borçlar Kanununun 65 inci maddesi hükmü saklıdır."

Hükümleri yer almaktadır.

Buna göre, 5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (g) bendi, yedinci fıkrası ve Ek 13'üncü maddesi kapsamındaki sigortalıların, başka kapsamda genel sağlık sigortalısı olması, bakmakla yükümlü olunan kişi sayılması veya genel sağlık sigortası kapsamı dışına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

çıkması nedenleri ile geriye yönelik tescillerinin güncellenmesi veya iptal edilmesi durumunda, emanet hesaba alınan genel sağlık sigortası primlerinin iade edilebilmesi için;

1-İlgililerin genel sağlık sigortası primlerinin iadesine ilişkin Kurumumuza müracaat etmiş olmaları,

2-Genel sağlık sigortalısının emanet hesabında bulunan primlerin tahsilat tarihlerinden talep tarihine kadar 10 yıllık sürenin geçmemiş olması,

3-Genel sağlık sigortalısının Kurumumuza (sağlık giderleri vb. yersiz ödemeler dahil) ve Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine borcunun bulunmaması,

şartlarının birlikte aranması gerekmektedir. |

Genel sağlık sigortası prim iade işlemleri genel sağlık sigortalısının ikametinin bulunduğu yerdeki sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezi tarafından yürütülecektir.

Bu bağlamda, talep tarihi itibarıyla 10 yılı geçmemiş ve iadesine karar verilen genel sağlık sigortası primlerinin sigortalının varsa Kurumumuza olan borçlarına mahsup edilmesi, Kurumumuza borcunun bulunmaması halinde Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan borcuna mahsup edilmesi, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine de borcunun bulunmaması halinde ise ilgiliye iade edilmesi gerekmektedir.

İadesine karar verilen genel sağlık sigortası primlerinin yasal süresi dışında gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilmiş olması halinde, iadesine karar verilen prim aslının yanı sıra bu prime ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammının da iade edilmesi gerekmektedir.

Örnek 1: 12.02.2019 tarihi itibarıyla 5510 sayılı Kanun'un 60/1/d bendi kapsamında tescil edilen yabancı uyruklu sigortalı A'nın 2022/Eylül ayı borcu da dahil olmak üzere genel sağlık sigortası prim borcunun tamamını 10.09.2022 tarihinde ödediği, diğer taraftan sigortalı A'nın üniversiteyi kazanması nedeniyle talebi üzerine 13.09.2022 tarihi itibarıyla 60/7 kapsamında genel sağlık sigortası tescilinin açıldığı ancak bu kapsamda ödeme yapmadığı, ilgilinin 60/1/d kapsamındaki tescilinin 12.09.2022 tarihi itibarıyla sonlandırıldığı, fazladan ödenen 60/1/d kapsamındaki primlerin emanet hesaba alındığı ve sigortalının Muratpaşa Sosyal Güvenlik Merkezine 15.10.2023 tarihinde verdiği dilekçe ile emanete alınan primlerin iadesini talep ettiği varsayıldığında,

Talep tarihi (15.10.2023) itibarıyla, 10.09.2022 tarihinde 60/1/d kapsamında fazladan ödenen primlerin 10 yıllık süresi geçmediğinden, bu primler sigortalının 60/7 kapsamındaki borcuna mahsup edilecektir. Mahsup işleminin ardından varsa arta kalan tutar Kurumumuza ve Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine borcunun bulunmaması kaydı ile sigortalı A'ya iade edilecektir.

Örnek 2: 02.01.2014-28.02.2014 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanun'un 60/1/g bendi kapsamında tescil edilen sigortalı B, 2014/Ocak ay prim borcunu 24.02.2014 tarihinde, 2014/Şubat ay prim borcunu 31.03.2014 tarihinde ödemiştir. Sigortalı B'nin, söz konusu dönemlerde 4/1-b kapsamında sigortalı olduğunun tespit edilmesi nedeniyle 60/1/g kapsamındaki tescilinin 02.01.2024 tarihinde silindiği ve ödediği primlerin emanet hesaba alındığı, 26.02.2024 tarihinde Bağcılar Sosyal Güvenlik Merkezine verdiği dilekçesi ile emanete alınan primlerin iadesini talep ettiği varsayıldığında,

- Talep tarihi (26.02.2024) itibarıyla, 24.02.2014 tarihinde ödenmiş olan primin 10 yıllık süresi geçtiğinden bu prim iade edilmeyecektir.

- Talep tarihi (26.02.2024) itibarıyla, 31.03.2014 tarihinde ödenmiş olan primin 10 yıllık süresi geçmediğinden bu prim sigortalının Kurumumuza ve Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine borcunun bulunmaması kaydı ile iade edilecektir.

Buna karşın, sosyal güvenlik il müdürlüklerimizce/sosyal güvenlik merkezlerimizce yapılan değerlendirme sonucunda, iadesi talep edilen primlerin tahsilat tarihlerinden talep tarihine kadar olan 10

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

yıllık sürenin geçtiğinin tespit edilmesi halinde prim iadesi yapılmayacaktır.

Bununla birlikte, Hukuk Müşavirliğinin genel sağlık sigortası primlerinin iade edilmesine ilişkin 29.09.2023 tarihli ve 81369994 sayılı görüş yazısı doğrultusunda; 10 yıllık zaman aşımı süresi geçmiş primler, 10 yıllık süre içerisindeki dönemlere ait olan 5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (g) bendi, yedinci fıkrası ve Ek 13'üncü maddesi kapsamlarındaki prim borçlarına mahsup edilecektir.

Örnek 3: Sigortalı C'nin, 01.01.2014-15.02.2014 tarihleri arasında 60/1/g kapsamında tescil edildiği, bu kapsamda 2014/Ocak ayına ait prim borcunu 28.02.2014 tarihinde ödediği, 2014/Şubat ayına ait prim borcunu ödemediği, 01.01.2014-31.01.2014 tarihleri arasında babasının sigortalılığı üzerinden bakmakla yükümlü kapsamında olduğunun tespit edilmesi nedeniyle 2014/Ocak ayına ait 60/1/g kapsamındaki tescilinin güncellendiği ve ödediği fazla prim tutarının emanet hesaba alındığı, 11.03.2024 tarihinde ise Taşova Sosyal Güvenlik Merkezine verdiği dilekçe ile emanete alınan primlerin iadesini talep ettiği varsayıldığında;

Talep tarihi (11.03.2024) itibarıyla 28.02.2014 tarihinde 60/1/g kapsamında ödenen primlerin 10 yıllık süresi geçmiş olsa da, 2014/Şubat ayına ait 60/1/g kapsamındaki prim borcu, 10 yıllık zaman aşımı süresi içinde tahakkuk etmiş olduğundan, 28.02.2014 tarihinde tahsil edilen prim, sigortalının 2014/ Şubat ayına ait prim borcuna mahsup edilebilecek, arta kalan tutar olması halinde sigortalıya iade edilmeyecektir.

Örnek 4: 30.06.2014 tarihinde üniversiteden mezun olan sigortalı D'nin 01.07.2014 tarihinde 60/1/g kapsamında tescil edildiği, 2014/Temmuz ayına ait prim borcunu 31.08.2014 tarihinde ödediği, sigortalı D'nin okumayan kız çocuğu hakkının tespiti üzerine 01.07.2014 tarihi itibarıyla okumayan kız çocuğu kaydının girilerek 60/1/g tescilinin iptal edildiği, ödediği fazla prim tutarının emanet hesaba alındığı, sigortalı D'nin ödemiş olduğu fazla primleri 23.12.2024 tarihinde Mersin Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verdiği dilekçe ile talep ettiği varsayıldığında;

Talep tarihi (23.12.2024) itibarıyla 31.08.2014 tarihinde 60/1/g kapsamında ödenen primler 10 yıllık süre geçtiği için sigortalıya iade edilmeyecektir.

Diğer taraftan prim iadesine ilişkin talep dilekçesi üzerine, tescil kayıtları incelenen sigortalı D'nin babasının, 10.10.2014-30.10.2014 tarihleri arasında diğer çocuğu üzerinden bakmakla yükümlü kapsamında sağlık aldığı tespit edilmesi nedeniyle sigortalı D'nin 60/1/g kapsamındaki tescil kayıtlarının geriye yönelik güncellenerek 10.10.2014-30.10.2014 tarihleri arasında 60/1/g kapsamında tescil edilmek suretiyle genel sağlık sigortası prim borcu tahakkuk ettirilmiştir.

Buna göre sigortalı D'nin talep tarihi itibarıyla 10 yıllık süresi geçmiş primleri, 10.10.2014 ile 30.10.2014 tarihleri arasında tahakkuk etmiş olan 60/1/g kapsamındaki prim borçlarına mahsup edilecektir, arta kalan tutar olması halinde sigortalıya iade edilmeyecektir.

Ancak tahsilat tarihinden itibaren 10 yıllık süre geçtikten sonra; verilen mahkeme kararına, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca düzenlenen raporlara ve kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince düzenlenen raporlara istinaden geriye dönük tahsilat tarihinden itibaren 10 yıllık süreye ait tahakkuk edecek borçlara mahsup işlemi yapılmayacaktır.

Örnek 5: Sigortalı E, 01.02.2014 tarihi itibarıyla 60/1/g bendi kapsamında açılan tesciline istinaden tahakkuk eden 2014/Mart ayı ve öncesine ait prim borçlarını 01.03.2014 tarihinde ödemiştir. Ancak 03.03.2014 tarihinde genel sağlık sigortası kapsamı dışına çıkması nedeniyle ödediği fazla prim tahsilatı emanet hesaba alınmıştır. Sigortalı E'nin, ödediği primlerin iadesini 12.04.2024 tarihinde Ağrı Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verdiği dilekçe ile talep ettiği varsayıldığında, talep tarihi (12.04.2024) itibarıyla 01.03.2014 tarihinde fazla ödenen 60/1/g kapsamındaki primler 10 yıllık süre geçtiği için sigortalıya iade edilmeyecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bununla birlikte, 27.11.2024 tarihinde Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurları tarafından yapılan denetim sonucunda sigortalı E'nin 2015/Şubat ile 2016/Şubat dönemleri arasında sahte sigortalılığının tespit edildiği varsayıldığında, 2015/Şubat ile 2016/Şubat dönemleri arasında 60/1/g kapsamında tescil kaydı oluşturularak prim borcu tahakkuk ettirilmiştir.

Ancak, 2015/Şubat ile 2016/Şubat dönemlerine ilişkin prim borcu, 10 yıllık süre geçtikten sonra düzenlenen denetim raporuna istinaden tahakkuk etmiş olduğundan 01.03.2014 tahsilat tarihli prim, 2015/Şubat ile 2016/Şubat dönemlerine ilişkin prim borcuna mahsup edilmeyecektir.

2. 5510 Sayılı Kanun'un Geçici 100'üncü Maddesi Kapsamında Yapılacak İşlemler

Bilindiği üzere 5510 sayılı Kanun'un Geçici 12'nci maddesi gereği 01.01.2012 tarihinden itibaren ikameti Türkiye'de bulunan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları zorunlu genel sağlık sigortası kapsamına alınmış olup, başka kapsamda genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlüsü olmayan kişilerden 5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin diğer fıkra veya bentlerine girmeyenler anılan maddenin birinci fıkrasının (g) bendine göre genel sağlık sigortalısı sayılmıştır.

Anılan kapsamda genel sağlık sigortalılarına ilişkin iş ve işlemler Kurumumuzca yürütülerek bu kişilere Kanun'un 81'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi gereği prime esas kazancın alt sınırının %3'ü üzerinden aylık prim tahakkuk ettirilmektedir. Bu kapsamda kendilerine prim tahakkuk ettirildiği halde primlerini ödemeyen genel sağlık sigortalılarının 5510 sayılı Kanun'un Geçici 91'inci maddesi ile 01.01.2013 tarihi öncesine ait prim borçlarının (gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacakların tamamı dahil) tahsilinden vazgeçilmiş ve bu hususta işlemler 17.02.2023 tarihli ve 64217735 sayılı yazımız ile duyurulmuştur.

Diğer taraftan 7491 sayılı Kanun'un 56'ıncı maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen Geçici 100'üncü maddede; "Bu Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında 1/1/2014 öncesine ait olup ödenmemiş genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar söz konusu süreler için ödenmiş olan primler iade ve mahsup edilmez." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan hüküm gereği Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan Türk vatandaşı genel sağlık sigortalılarının 01.01.2013 ile 31.12.2013 tarihlerini kapsayan döneme ait tescillerine ilişkin prim borcunun tahsilinden vazgeçilmiştir. Ancak belirtilen dönemlere ilişkin 5510 sayılı Kanun'un Geçici 100'üncü maddesinin yayımı tarihinden önce ödenmiş ve 01.01.2013 ile 31.12.2013 tarihleri arası prim borçlarına mahsup olmuş genel sağlık sigortası primleri iade ve mahsup edilmeyecektir.

Bununla birlikte 31.12.2023 tarihinden önce genel sağlık sigortası prim emanet hesabında iade ve mahsup edilebilir tahsilatı bulunan ve aynı zamanda ilgili dönemlere ait prim borcu bulunmasına rağmen bu dönemlere mahsup edilmemiş olan emanetteki tahsilatların öncelikle ilgili dönem borçlarına mahsup edilmesi gerekmektedir.

Örnek 6: 01.04.2013 ile 05.08.2013 tarihleri arasında Kanun'un 60/1/g bendi kapsamında genel sağlık sigortası tescili olan ve 01.04.2013 ile 30.05.2013 dönemine ait prim borcunu ödeyen sigortalı F'nin bu döneme ilişkin ödediği primler sigortalıya iade veya mahsup edilmeyecektir.

Diğer taraftan sigortalının 31.12.2023 tarihinden önceki sürede, 01.06.2013 ile 30.06.2013 dönemi borcuna karşılık ödediği tutarın ise ilgili dönem borcuna henüz mahsup edilmediği ve sistemde emanet hesaba alındığı varsayıldığında, söz konusu tahsilat ilgilinin 01.06.2013 ile 30.06.2013 dönemlerine ait prim borcuna mahsup edilecek, 01.07.2013 ile 05.08.2013 dönemleri arasındaki prim borcunun ise, Kanun'un Geçici 100'üncü maddesi kapsamında tahsilinden vazgeçilecektir.

Örnek 7: 01.02.2013 ile 31.03.2014 tarihleri arasında Kanun'un 60/1/g kapsamında tescili olan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ve bu döneme ait prim borcunu ödememiş olan sigortalı G'nin 31.12.2023 tarihi sonrası, 05.01.2024 tarihinde, Kurumumuza prim borçlarını ödemesi durumunda ödediği tutarlar, yalnızca 01.01.2014 tarihi ile 31.03.2014 tarihleri arasındaki tescilden kaynaklı borca mahsup edilecek, 01.02.2013 ile 31.12.2013 arasındaki dönemde oluşan tescilden kaynaklı prim borcuna mahsup edilmeyecektir.

Bununla birlikte, 01.01.2014 tarihi öncesi dönemlere ait sehven açıldığı tespit edilen 60/1/g tescillerine karşılık tahsil edilmiş genel sağlık sigortası prim tahsilatlarına ise, bu talimatın 1'inci başlığındaki hususlar dikkate alınarak, 5510 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesine göre işlem yapılması gerekmektedir.

Örnek 8: 01.04.2013 ile 05.08.2013 tarihleri arasında Kanun'un 60/1/g kapsamında tescili olan ve 01.04.2013 ile 15.05.2013 dönemine ait prim borcunu yatıran sigortalı H'nin, 31.12.2023 tarihi sonrasında, okumayan kız çocuğu hakkının bulunması nedeniyle 01.04.2013 ile 05.08.2013 dönemlerine ait tescilin 05.01.2024 tarihinde iptal edildiği varsayıldığında, sigortalının ödediği primler öncelikle Geçici 100'üncü madde kapsamındaki emanet hesaba alınacaktır. Sigortalının ödediği primlerin tahsilat tarihleri üzerinden 10 yıl geçmemiş ise sigortalının yatırdığı primler iade ve mahsup edilebilir olarak MOSİP ilgili kullanıcıları tarafından dönüştürülecek ve Kurumumuz ile Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine borcunun bulunmadığı tespit edilmiş ise sigortalının talebine istinaden iade edilebilecektir.

3. Diğer Hususlar

Daha önce ilgili kanunlar kapsamında uygulanan iade ve mahsup işlemlerinin yürütümüne, bahse konu kanunlar kapsamında devam edilecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Savaş ALIÇ
Sigorta Primleri Genel Müdür V.

Dağıtım:
Taşra Teşkilatına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

